

Forbrugerpanelet om stigende forbrugerpriser.

Forbrugerpanelet har i november 2022 svaret på spørgsmål om hvordan de stigende forbrugerpriser påvirker dem og deres privatøkonomi. Nogle af spørgsmålene blev også stillet til panelet i juni 2022 og disse spørgsmål vil blive sammenlignet med de tidligere resultater.

Resume

De stigende priser på f.eks. dagligvarer og energi bekymrer flertallet af forbrugerne i højere eller mindre grad og 29 % er i høj eller meget høj grad bekymrede. Det er dog et lille fald i forhold til juni 2022, hvor 36 % angav, at de i høj eller meget høj grad var bekymrede.

Det ser dog ikke ud til, at den lavere grad af bekymring hænger sammen med en lavere grad af påvirkning af privatøkonomien. 25 % angiver, at deres økonomi er påvirket i høj eller meget høj grad hvilket er meget tæt på resultatet i juni 2022.

Mere end 90 % angiver, at de har ændret adfærd i større eller mindre grad som følge af prisstigningerne. Det er en stigning siden juni 2022 og der er en tendens til, at der er flere, der i højere grad har ændret adfærd. Hvor der i juni var 16 %, der i høj eller meget høj grad havde ændret adfærd er det nu 28 % og andelen, der angiver at de kun i mindre grad har ændret adfærd er faldet fra 33 % til 23 %.

Sammenlignet med juni 2022 er der stigende fokus på at spare på energien ved at skrue ned for varmen og bruge strøm, når det er billigt samt at spare på de daglige indkøb. Til gengæld er der færre, der forsøger at spare på transporten.

De økonomiske forhold påvirker også deltagerne på andre måder. Mere end 20 % har haft svært ved at sove på grund af økonomien og en lige så stor andel har følt sig forhindret i at deltage i sociale arrangementer. 18 % har haft konflikter med partner eller familiemedlemmer om økonomien.

Der er 13 %, der i høj eller meget høj grad er bekymret over deres økonomiske situation i forbindelse med julen og ca. en tredjedel forventer at ændre adfærd i højtiden som følge af de stigende priser. De forventer især at give færre og/eller billigere gaver og at spare på indkøb af mad, drikke og pynt.

Analysebetingelser

Forbrugerpanelet er sammensat som et webpanel. Forbrugerpanelets respondenter er tilfældigt rekrutteret via telefoninterviews af en ekstern leverandør af dataindsamlinger og repræsenterer et bredt udsnit af den danske befolkning. Forbrugerpanelet består af ca. 2.200 forbrugere. Sammensætningen af respondenterne i forhold til populationen, defineret som

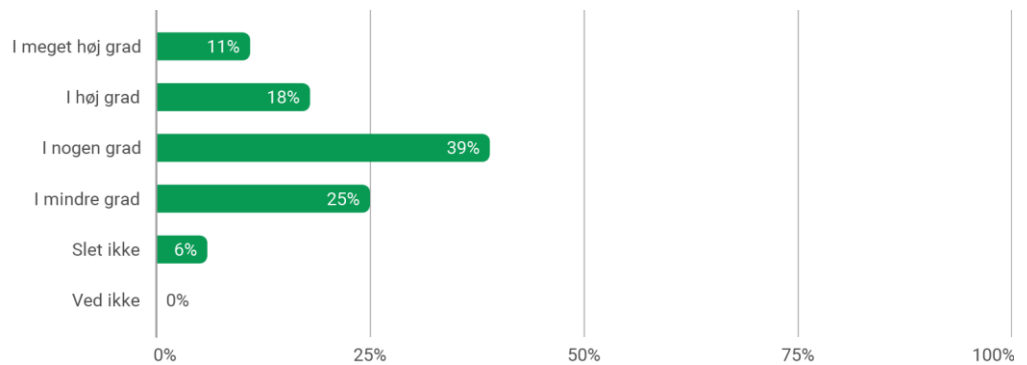
forbrugere på 18 år eller ældre ud fra data fra Danmarks Statistik, kan i nogle undersøgelser mangle fuldstændig repræsentativitet. Dette løses ved at foretage en vægtet korrektion af stikprøven ud fra relevante baggrundsvariable.

I denne undersøgelse har 1.144 respondenter besvaret dette tema i undersøgelsen helt eller delvist. Svarprocenten er 51 %. Svarene er efterfølgende vægtet i forhold til køn og alder.

Stigende forbrugerpriser

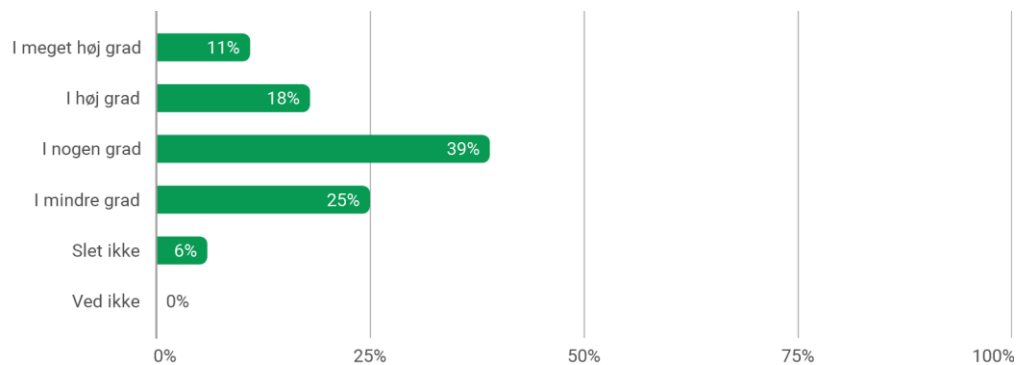
Panelet er blevet stillet spørgsmål om hvordan de stigende priser på blandt andet dagligvarer og energi påvirker dem og deres privatøkonomi og hvilken forventning de har til at prisstigningerne kommer til at påvirke dem fremover.

I hvor høj grad bekymrer du dig om din økonomiske situation på grund af de stigende priser på blandt andet dagligvarer og energi (el, gas, fjernvarme, benzin)?

Figur 1 – Alle.
 N = 1.144

Som det fremgår af I hvor høj grad bekymrer du dig om din økonomiske situation på grund af de stigende priser på blandt andet dagligvarer og energi (el, gas, fjernvarme, benzin)?

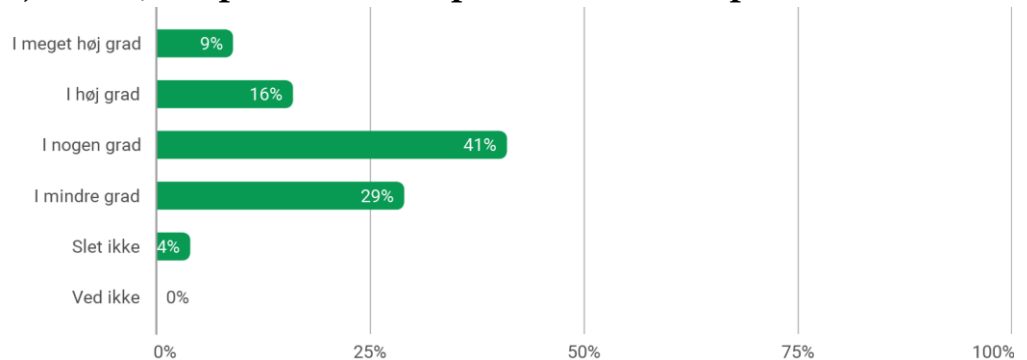

Figur 1, bekymrer flertallet af deltagerne sig i mere eller mindre grad om de stigende priser på blandt andet dagligvarer og energi. 39 % gør det i nogen grad, mens 29 % gør det i høj eller meget høj grad. Lidt flere (31 %) bekymrer sig i mindre grad eller slet ikke om deres økonomiske situation på grund af de stigende priser.

Da panelet fik de samme spørgsmål i juni 2022 var der lidt flere, der angav, at de i meget høj grad var bekymrede (17 %) mens færre var bekymrede i mindre grad (18 %). Det ser altså ud til, at der har været en lille forskydning i retning af en lavere grad af bekymring over den økonomiske situation.

Efterfølgende blev deltagerne bedt om at angive i hvor høj grad, de stigende priser på blandt andet dagligvarer og energi påvirker deres privatøkonomi på nuværende tidspunkt.

I hvor høj grad påvirker de stigende priser på blandt andet dagligvarer og energi (el, gas, fjernvarme, benzin) din privatøkonomi på nuværende tidspunkt?

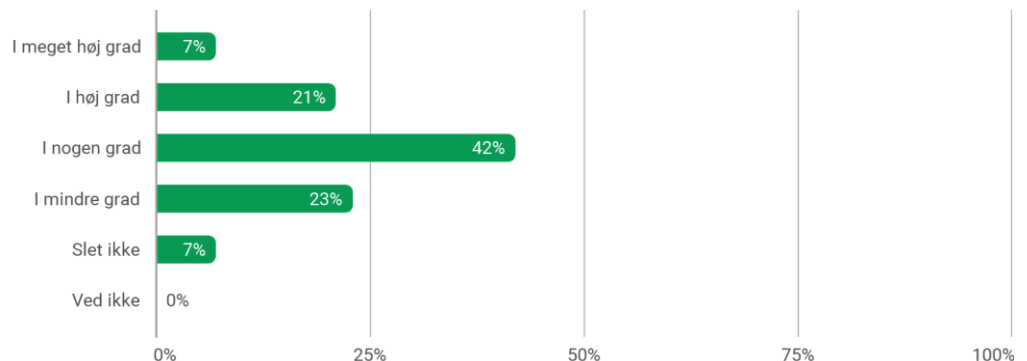

Figur 2 – Alle
 N = 1.142

Den lavere grad af bekymring ser ikke ud til at skyldes en lavere grad af påvirkning af privatøkonomien. Stort set samme andel af respondenter angiver, at deres privatøkonomi er påvirket af de stigende priser i høj eller meget høj grad (25 % vs. 26 % i juni 2022). Som det fremgår af Figur 2, er der 41 %, der oplever at det i nogen grad er tilfældet. Den andel er steget fra 37 % i juni 2022. Til gengæld er andelen af respondenter, der angiver, at deres økonomi slet ikke er påvirket faldet fra 7 til 4 %.

Samlet set ser det altså ud til, at der er en lille forskydning i retning af, at respondenterne oplever en større påvirkning af deres privatøkonomi.

I hvor høj grad har du på nuværende tidspunkt ændret din adfærd på grund af de stigende priser?

Figur 3 – Alle
 N = 1.142

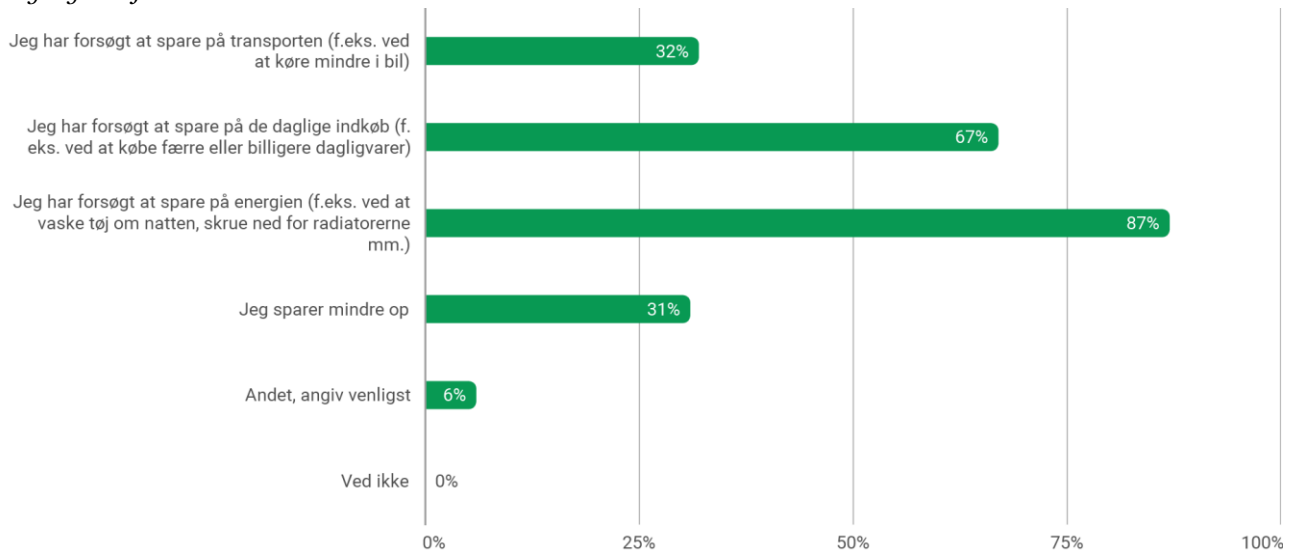
Som det fremgår af Figur 3, angiver 28 % af respondenterne, at de i høj eller meget høj grad har ændret adfærd som følge af de stigende priser. 42 % har gjort det i nogen grad, mens 30 % angiver, at de har gjort det i mindre grad eller slet ikke.

Sammenlignet med juni 2022 er der flere, der angiver, at de har ændret adfærd. Dengang var det kun 16 %, der angav, at de i høj eller meget høj grad havde ændret adfærd. Til gengæld angav halvdelen af respondenterne, at de havde gjort det i mindre grad eller slet ikke.

I takt med at flere har ændret adfærd, er der også sket en ændring i, hvilke tiltag, respondenterne har gjort for at spare på energien.

Inden for hvilke områder har du forsøgt at ændre din adfærd?

Angiv gerne flere svar.

Figur 4 – Alle, der har angivet, at de har ændret adfærd
 N = 1.070

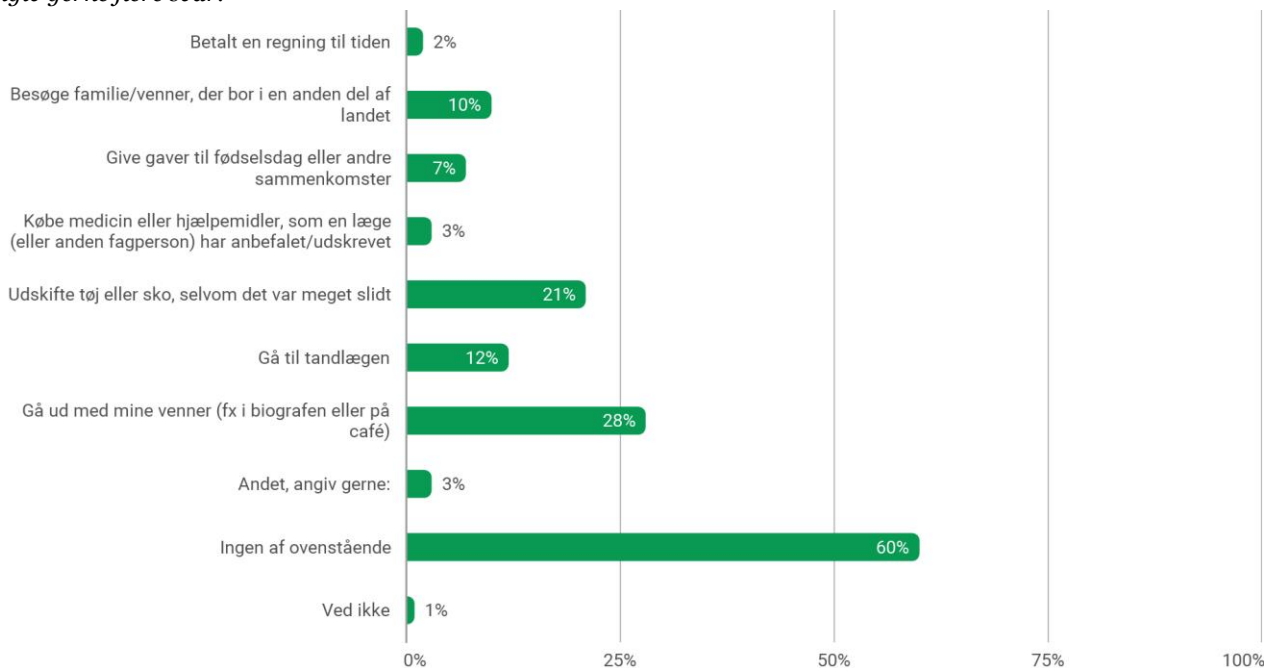
Hvor der i juni 2022 var 54 % af de respondenter, som havde ændret adfærd, der angav, at de sparede på transporten ved f.eks. at køre mindre i bil er det tal nu faldet til 32 %. Til gengæld er der en større andel, der angiver, at de forsøger at spare på energien og på de daglige indkøb, hhv. 87 og 67 % vs. 70 og 54 % i juni 2022 (Figur 4).

Andelen, der angiver, at de sparer mindre op er næsten uændret. 31 % i november og 29 % i juni 2022.

De 6 % af respondenterne, der har sat kryds i Andet, har angivet et fritekstsvar. Deres besvarelser kan ses i Bilag 1. Også her ser der ud til at være færre, der angiver at de sparer på bilkørsel (ved at køre mindre eller langsommere) og flere, der angiver at de sparer på varmen eller det generelle forbrug af andet end dagligvarer.

Tænk tilbage på det seneste år. Er der noget af det følgende, som du har undladt at gøre pga de stigende priser ?

Angiv gerne flere svar.

Figur 5 – Alle

N = 1122

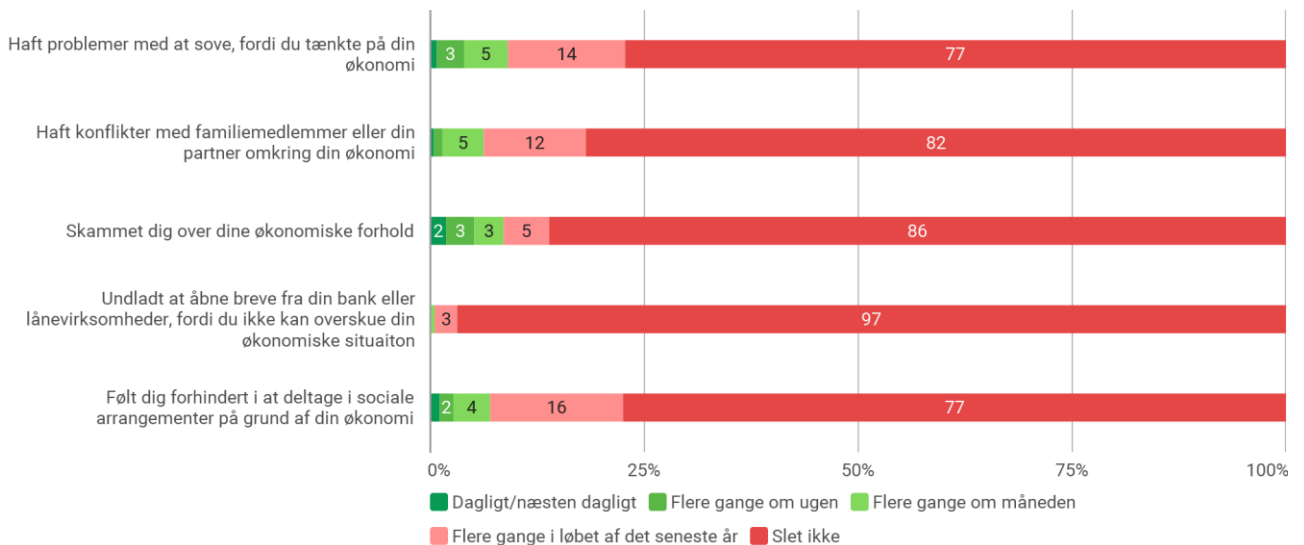
Dette spørgsmål var nyt i forhold til juni 2022. Deltagerne blev bedt om at angive, om der var noget, de havde undladt at gøre i løbet af det seneste år som følge af de stigende priser. Som det fremgår af Figur 5, angiver 28 % af deltagerne, at de i løbet af det seneste år har undgået at gå ud med vennerne på grund af de stigende priser. 21 % har undladt at udskifte slidt tøj eller sko. 12 % angiver, at de har undladt at gå til tandlægen, mens 10 % har droppet at besøge familie eller venner i en anden del af landet og 7 % har undladt gaver til fødselsdage eller andre sammenkomster.

Kun en meget lille andel af respondenterne angiver, at de har undladt at betale regninger eller at købe medicin (hhv. 2 og 3 %).

Der er desuden 3 %, der har svaret Andet og har skrevet et fritekstsvar. Deres svar kan ses af Bilag 2.

Herefter fik deltagerne en række spørgsmål, der omhandlede den økonomiske situations indflydelse på deres familiære forhold og psykiske tilstand.

Hvor ofte har du, som konsekvens af de stigende priser, inden for det seneste år?

Figur 6 – Alle
 N = 1136

Som det fremgår af Figur 6, har mere end 20 % oplevet at økonomien har haft negativ indflydelse på deres nattesøvn. 14 % af deltagerne har flere gange i løbet af det seneste år haft svært ved at sove fordi de tænkte på økonomien. For 5 % er det sket flere gange om måneden og for 3 % flere gange i ugen. 1 % oplever det næsten dagligt.

En lige så stor andel har følt sig forhindret i at deltage i sociale arrangementer på grund af deres økonomi.

Når det gælder konflikter med familiemedlemmer eller partneren om økonomiske forhold, så har samlet set 18 % oplevet det inden for det seneste år. 12 % har oplevet det flere gange i løbet af året, 5 % flere gange om måneden og 1 % flere gange om ugen.

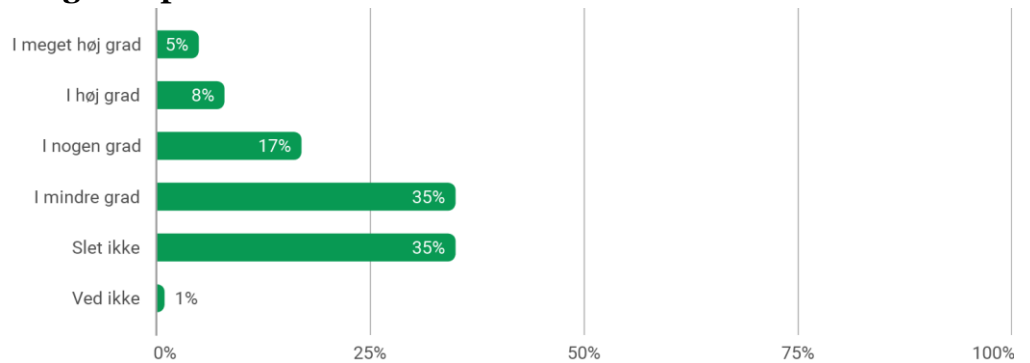
Samlet set er der 14 % af respondenterne har skammet sig over deres økonomi. 5 % har gjort det flere gange i løbet af året og hhv. 3, 3 og 2 % har gjort det flere gange om måneden, flere gange om ugen og næsten dagligt.

Der er kun 3 %, der angiver at de har haft så svært ved at overskue deres økonomiske situation, at de har undladt at åbne breve fra banken eller lånevirkksomheder. Det store flertal (97 %) har ikke oplevet det.

For alle 5 spørgsmål gælder det, at mindst 3 ud af 4 svarer Slet ikke.

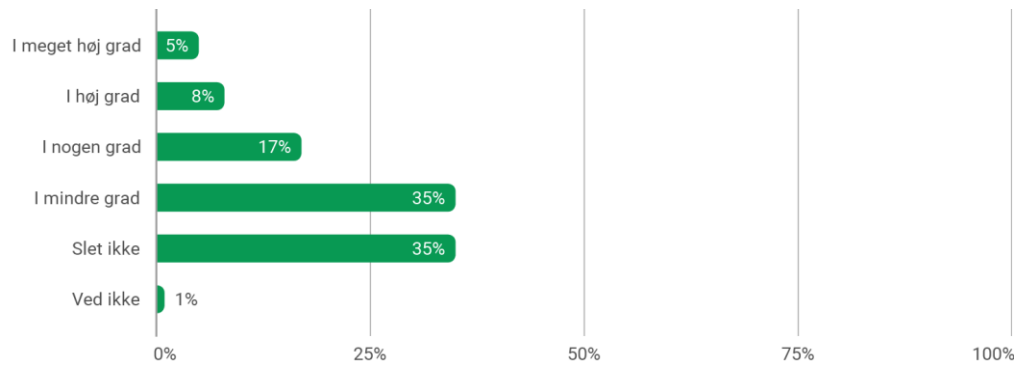
Da juletiden nærmer sig er deltagerne også blevet bedt om at forholde sig til, hvordan deres økonomiske situation påvirker dem i den sammenhæng.

I hvor høj grad er du bekymret over din økonomiske situation i julen i forbindelse med de stigende priser?

Figur 7 – Alle
 N = 1136

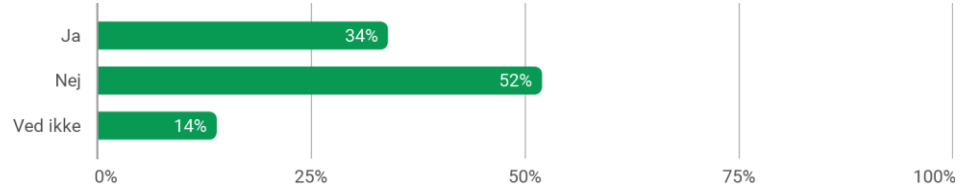
Af I hvor høj grad er du bekymret over din økonomiske situation i julen i forbindelse med de stigende priser?

Figur 7 fremgår det, at julen ikke får flere til at bekymre sig over deres økonomiske situation. 13 % af deltagerne er i høj eller meget høj grad bekymret over deres økonomiske situation i julen på grund af de stigende priser. 17 % er det i nogen grad, mens 70 % er det i mindre grad eller slet ikke.

Forventer du at ændre din adfærd i forbindelse med julen sammenlignet med tidligere år på grund af de stigende priser?

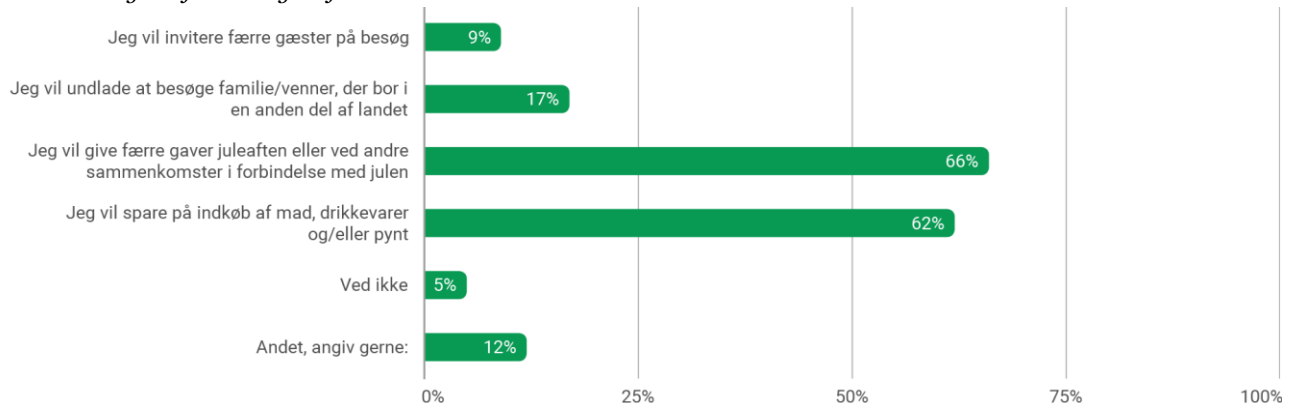
Figur 8 – Alle
 N = 1136

Selv om respondenterne ikke er meget bekymrede, er der dog alligevel 34 % der angiver, at de sammenlignet med tidligere år forventer at ændre adfærd i forbindelse med julen på grund af de stigende priser. Ca. halvdelen (52 %) forventer ikke at gøre det, mens 14 % er uafklarede på det punkt (Figur 8).

De deltagere, der har angivet, at de forventer at ændre adfærd i forbindelse med julen, er blevet bedt om at angive, hvordan de forventer at gøre det.

Hvordan forventer du at ændre din adfærd i forbindelse med julen?

Du har mulighed for at angive flere svar

Figur 9 – Alle, der forventer at ændre adfærd
 N = 328

Ca. to ud af tre (66 %) angiver, at de vil give færre gaver i forbindelse med julen end de plejer at gøre. Næsten lige så mange (62 %) vil spare på indkøb af mad, drikke og/eller pynt. 17 % vil undlade at besøge venner eller familie i en anden del af landet og 9 % angiver, at de vil invitere færre gæster (Figur 9).

12 % af deltagerne har svaret Andet og givet et fritekstsvar. En stor del af disse svar drejer sig om at deltagerne vil give billigere gaver og drosle ned på julebelysningen. Svarene kan ses i Bilag 3.

Bilag 1

Inden for hvilke områder har du forsøgt at ændre din adfærd?

Angiv gerne flere svar. - Andet, angiv venligst

- opladning af plug-in elbil på tider med billig strøm.
- Udskyder udskiftning af hårde hvidevare
- helt almindelig sund fornuft
- Har et AAA-hus, Alle pærer er LED, Alle hvidevarer er AAA
- Jeg køber mindre tøj unødvendige ting.
- Slukker lyset om natten
- Booket færre rejser og ophold
- Bruger brændeovn istedetfor pumpe
- Være ekstra opmærksom på ressourceforbrug
- Skrue ned for varmen og have den slukket helt en større del af året end tidligere.
- der bliver ikke købt så meget nyt
- undgå luxus energiforbrug. Sluk lyset, ingen varme på værelser, der ikke er i brug
- Investeret i aktier
- har skiftet gassen ud med fjernvarme
- Skift til fjernvarme
- Flyttet i campingvogn
- Vi har solceller, så vasker tøj om dagen. Og opvaskemaskinen kører om dagen.
- OPTager lån
- Jeg køber mindre nyt tøj
- Tærer på min opsparing
- Kørt bil ifht. øjeblikkelige billigste energi, benzin eller el (plug-in hybrid)
- Var i forvejen meget sparsommelig, har bare lige givet den et ekstra nøk hvor muligt.
- jeg overvejer lidt mere om køb er nødvendigt, om transport er nødvendig, om jeg kan samle mere til vask og hvor højt radiatorerne skrues op
- Tændt sent for fjernvarmen. Brugt brændeovn indtil 20.11
- Jeg har sparet væk alle mine skønhedsbehandlinger
- Langsommere kørsel. mindre lys i de mørke timer
- Planlagt madindkøb bedre for at mindste madspild
- sparer på julebelysning
- jeg sparer på varmen, jeg har nedskåret mit køb af forbrugsgoder
- Har sat farten ned, når jeg kører bil
- Når jeg kører bil, tænker jeg meget på at spare på benzinen, ved at undgå motorveje og i det hele taget køre energibesparende.
- kigger mere efter tilbud end tidligere
- Færre og kortere bade
- En hjemmearbejdsdag mere for at spare benzin
- slukke lyset, når man ikke er i rummet
- Jeg bliver hjemme så jeg ikke har noget forbrug til fornøjelser m.m
- Har sænket hastigheden ved bilkørsel
- jeg er helårscyklister
- Skiftet til varmepumpe
- Vi spiser lige godt, men er mere opmærksomme på, hvad vi har i køleskabet/skabene, så alt bliver brugt.
- Reducere madspild
- Udskudt nyanskaffelser
- Skralder mad
- Udskudt flygning
- handle mest muligt lokalt
- sparer på abonnementer, fx streaming
- Spiser mere kold mad
- Ingen varme
- Spare på EL, al forbrug
- Færre fornøjelser og ferier
- Cykler sltid

- Bil køsel
- sparer på fornøjelser
- På grund af højere priser og krisen generelt købes bestemte varer på tilbud (varer som anvendes meget og som kan købes på tilbud til en fornuftig pris).
- Er i forvejen opmærksom på at spare på energien eks. sørge for at fylde vaskemaskinen helt op.
- købt fastbrændselsfyr, og sat pillefyret på standby
- skåret i donationer og gaver
- Er opvokset i 70'erne, så det at spare ligger i rygraden. Cykler på arbejde, slukker lyset i de rum jeg ikke opholder mig i, korte bade osv.
- Køber mere grønt mindre kød, og det er jo ikke så galt.
- Analoge/Strømfri Beskæftigelser
- Køber mere i genbrug... laver madplan så jeg er sikker på jeg kun har de vare hjemme som jeg skal bruge.

Bilag 2

Tænk tilbage på det seneste år. Er der noget af det følgende, som du har undladt at gøre pga de stigende priser ?

Angiv gerne flere svar. - Andet, angiv gerne:

- Jeg sparer i forvejen på alt pga min økonomi
- vi mangler intet, så det handler om "sund fornuft" og omtanke
- Ingen rejser eller ture
- Booket rejser og ophold
- Dyrket alle egne grøntsager
- standset igangværende forbedringer af gammelt hus
- Købt mindre økologi, frilandsprodukter end vanligt
- Udlandsrejse
- Ingen impuls køb
- varme i hjemmet 20 grader
- Skruet ned for varmen
- i stedet for at købe ny bil har jeg fået den gamle repareret. Vedligeholdelse af mit hus er også udskudt.
- slukket spabad i haven
- Køleskab ikke så velassorteret som tidligere
- fravalgt kulturarrangementer
- Mine besparelser er fremadrettet. Ingen julefrokoster, ingen julegaver til familien, være passiv og opholde mig hjemme, undgå at bruge penge. har lige betalt 10.000 i ekstra varme og el. Det var min pension som der, og i morgen skal jeg til tandlæge.
- Rejse
- Jeg deltager stadig i arrangementer, men måske i lidt mindre grad
- Ferie
- dyre udenlandsrejser
- udlagt
- gå ud og spise
- Vedligeholdelse af hus og have
- gaver er blevet lidt mindre undtagen til barnebarnet
- Droppet julegaver til nogle (i fælles samråd)
- Køber brugt tøj og ting til børnene
- Spare på tøj, købe brugt
- Slettet flere abonnementer
- Har udsat en ombygning/renovering
- Har altid købt meget genbrug
- mindre gaver
- Sætte hastighed ned og spare benzin
- Har i enighed droppet gaver ved besøg venner imellem
- Ferie
- Bruger alt tøj hvad jeg har i klædeskabet og ikke kun mit favorittøj
- Udskudt nyanskaffelser
- Frisør
- Jeg er gået lidt mindre ud, sparet på ferieudgifter
- Udskifte elektronik
- køber kun noget lækkert ved bageren til mit barn, når vi er på shopping - spiser selv hjemmefra
- Ikke været på så mange ture
- vi spiser ikke så tit ude, som før
- venter med at købe nye briller
- Vælger billige alternativer
- Er mere tilbageholdende mht. forbrugsgoder, oplevelser mm.
- Udenlandsrejse
- Byture
- Købt mindre økologi

Bilag 3

Hvordan forventer du at ændre din adfærd i forbindelse med julen?

Du har mulighed for at angive flere svar - Andet, angiv gerne:

- Købe billigere gaver
- mindre lys i haven
- Vi må deles om regningen
- Giver kun gaver til børn
- Ingen lyskæder og intet juletræ
- billigere gaver
- Aftaler et lille fast julegave beløb
- Skruer generelt ned for udgifter i alle julekategorier
- lidt mindre gaver end normalt
- mindre elektrisk julelys
- Slukke for al strøm i hjemmet, når vi ikke er hjemme og sætte timer på lys.
- Jeg vil ikke ændre adfærd
- undlade at gå til julefrokost på restaurant
- Ingen lyskæder udenfor
- Give knap så dyre julegaver som ellers
- Mindre julebelysning
- Ikke give færre gaver, men mindre gaver end tidligere
- Færre udendørs julelys
- Mindre julebelysning
- nok billigere gaver evt genbrug
- Sætter ikke lyskæder op i år
- gaverne bliver mindre og hjemmelavede
- Tænke mig om, købe fornuftigt ind.
- Spare på julebelysning
- Jeg vil være mere bevidst om familiens forbrug, have mere fokus på, hvor der er tilbud på dagligvarer, samt begrænse madspild.
- Gavebeløb er nedsat i hele familien
- Vil gerne helt droppe gaver til familien.
- mindre julebelysning
- Købe lidt billigere gaver
- Købe mindre gaver
- Droppe julelys udenfor
- Reducerer julebelysning
- Være mere opmærksom og nøjsom med mine penge
- Jeg beder folk bidrage til julemiddagen
- Mindre dyre gaver
- Ingen udendørs julebelysning
- Spare på julebelysning
- reducere julebelysningen udenfor
- Køber julegaver på udsalg til black friday
- Køber ikke pakke kalender til vores 4 børn
- Reducere mængden af julebelysning, skuet ned for varmen
- mindre gaver
- Tænke mere over gavebudget. Ændre traditioner, som koster penge. Undlade julemarked
- Nedsat samlet gavebudget
- Mindre gaver
- Mindre gaver
- Give mindre gaver
- Genbrugsgaver, billigere gaver, hjemmelavede gaver. Gavekort på fælles oplevelser
- Jeg vil ikke købe dyre julegaver, og det er vi enige om i familien
- Ingen udendørs julebelysning
- Spare på el og varme